

Barn gör rätt om de kan

Utbildningsmaterial
HT-2018

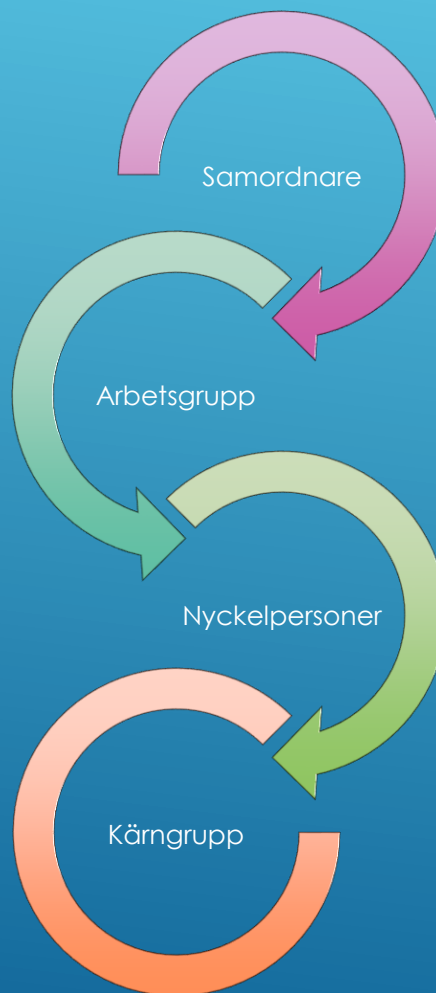
UR BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN ÖVERGRIPANDE MÅL:

**Demokrati och delaktighet för alla
Ungdomsarbetslösheten ska minska**

- Öka personalens (förskoleklass - årskurs 9) kompetens och färdighet att möta och bemöta elever med problemskapande beteende.
- Utbildningsinsats *Barn gör rätt om de kan* kommer pågå fram till **2020** med olika kompetensutvecklingsinsatser. Under 2017 arbetas en aktivitetsplan fram för de olika åren.
- Detta skapar bättre förutsättningar att uppnå de nationella kunskapsmålen.

BARN GÖR RÄTT OM DE KAN - ORGANISATION

AKTIVITETER 2018

- ▶ Respektive enhet arbetar med sina kärngrupper
- ▶Handledning av kärngrupperna
- ▶ Föräldraföreläsning med Karl Witting (Östra/Bleke och Köpungebro/Löderup 12/4-18)
- ▶ Fördelning av SIS-pengar
- ▶ Baspaket för nyanställda tas fram ht-18
- ▶ Utbildning av nyckelpersoner 11/9 – samma utbildning hålls sedan av nyckelpersonerna vid ett eller två tillfällen på respektive skola ht-18
- ▶Handledning av CPS-certifierade psykolog (psykologer, specialpedagoger) ht-18
- ▶ Föreläsning med Karl Witting för nyanställda, Bemanningen m.fl. 25/9

"KIDS DO WELL IF THEY CAN - BARN GÖR RÄTT OM DE KAN"

- ▶ Utvecklade färdigheter bidrar till barnets/elevens problemskapande beteende då kraven utifrån är högre än barnets/elevens förmåga att hantera dem.
- ▶ För att hjälpa barnet/eleven behöver du ta reda på vilka de olösta problemen är. Vilka situationer utlöser problemskapande beteende?

Krav och
förväntningar

Förmåga

STEP ONE: KIDS DO WELL IF THEY CAN (FIRST VIDEO)

<http://www.livesinthebalance.org/step-one-first-video>

ALSUP

Formuleringen av det olösta problemet är en exakt återgivning av de ord som kommer att användas för att presentera problemet för eleven när det är dags att lösa problemet gemensamt (Hitta rätt, s.55).

ALSUP

Collaborative & Proactive Solutions
The Next Generation of Solving Problems Collaboratively

BARNETS NAMN _____ DATUM _____

SWEDISH

INSTRUKTIONER: ALSUP är till för att användas som en diskussionsguide, snarare än en fristående check-lista eller skattningsskala. Den bör användas för att identifiera specifika eftersläpande färdigheter och olösta problem för ett specifikt barn eller ungdom. Om en eftersläpande färdighet stämmer kryssa i den. Innan du fortsätter till nästa eftersläpande färdighet, identifiera den specifika förväntan barnet har svårt att möta i relation till den eftersläpade färdigheten (det olösta problemet). Exempel på olösta problem finns i slutet av sidan.

EFTERSLÄPANDE FÄRDIGHETER	OLÖSTA PROBLEM
☐ Svårighet med övergångar, att byta från en tanke eller en uppgift till en annan	
☐ Svårighet att göra saker i en logisk eller förutbestämd ordning	
☐ Svårighet att fortsätta med svåra eller mödosamma uppgifter	
☐ Svårigheter med tidsuppfattning	
☐ Svårighet att bibehålla fokus	
☐ Svårighet att ta i beaktande sannolika utfall eller konsekvenser av handlingar (impulsiv)	
☐ Svårighet att ta i beaktande flera lösningar till ett problem	
☐ Svårighet att uttrycka angelägenheter, behov eller tankar i ord	
☐ Svårighet att hantera känslomässiga reaktioner på frustration och tänka rationellt	
☐ Kronisk irritabilitet och/eller oro som på ett betydande sätt hindrar förmågan att problemlösa eller ökar frustration	
☐ Svårighet att se "gräskalor"/, konkret, bokstavligen, svartvitt tänkande	
☐ Svårighet att avvika från regler och rutiner	
☐ Svårighet att hantera oförutsägbarhet, tvetydighet, osäkerhet och nyheter	
☐ Svårighet att byta från en ursprunglig idé, plan eller lösning	
☐ Svårighet att ta i beaktande tecken i en situation som tyder på behov att ändra en planerad handling	
☐ Oflexibla, felaktiga tolkningar/ kognitiva förvrängningar eller fördomar (T.ex. "Alla är ute efter mig", "Ingen gillar mig", "Ni skyller alltid på mig", "Det är orättvist", "Jag är dum")	
☐ Svårighet att uppmärksamma eller korrekt tolka sociala signaler/ svårighet att läsa av sociala nyanser	
☐ Svårighet att påbörja samtal, ta sig in i grupper, skapa kontakt med andra människor/säkrar andra grundläggande sociala färdigheter	
☐ Svårighet att söka uppmärksamhet på lämpliga sätt	
☐ Svårighet att värdera hur hans/hennes beteende påverkar andra.	
☐ Svårighet att leva sig in i någon annans situation, att ta in en annan persons perspektiv eller synpunkt	
☐ Svårighet att ta in hur han/hon uppfattas av andra	
☐ Sensoriska/motoriska svårigheter	

GUIDE TILL OLÖSTA PROBLEM: Olösta problem är de specifika förväntningar ett barn har svårt att möta. Olösta problem skall vara fria från problemskapande beteende; fria från vuxenteorier och förklaringar; specifika; "klyvda" det vill säga särskilda och inte ihopklumpade.

EXEMPEL HEMMA

- Svårighet att gå upp ur sängen på morgonen i tid för att ta sig till skolan
- Svårighet att påbörja eller avsluta läxor (specificera vilken läxa)
- Svårighet att avsluta TV-spel i tid inför läggdags
- Svårighet att komma in för att äta middags när hon/han leker ute
- Svårighet med känslan av sömnar i strumpor
- Svårighet att komma överens med sin bror om vilket TV program de skall se efter skolan

EXEMPEL I SKOLAN

- Svårighet att gå över från elevens val till matematik
- Svårighet att sitta bredvid Kyle under samlingen
- Svårighet att ricka upp handen under diskussioner på SO
- Svårighet att påbörja ett projekt om tektoniska plattor på geografi
- Svårighet att stå i lunchkon

REV 08/16

livesinthebalance.org

Lives in the Balance

Changing the conversation about behaviorally challenging kids

لives in the balance

PLAN B

CPS – Collaborative & Proactive Solutions (samarbetande och förebyggande lösningar)

1. Empati
2. Definition
3. Inbjudan

1. **EMPATI** – SAMLA INFORMATION OM BARNETS/ELEVENS ANGELÄGENHET PÅ DET OLÖSTA PROBLEMET SOM NI DISKUTERAR

”Jag har lagt märke till (infoga olöst problem)... Vad är det som händer? Kan du berätta mer?”

Sök information: Använd reflekterande, lyssnande och klargörande frågor. Vem, vad, var och när?

T.ex. Jag har lagt märke till att du haft svårt att hålla händerna i styr när du går i ledet till lunchen. Vad tänker du om det?

Vi vuxna tror ofta att vi redan vet vad ett barn tänker om ett visst problem, vilket kanske är en del av förklaringen till att vi ofta inte lägger tillräcklig energi på att ta reda på det (Hitta rätt, s. 90).

2. DEFINITION – TA UPP VAD SOM ÄR ANGELÄGET ATT BEAKTA FÖR DEN ANDRA PARTEN (OFTA DEN VUXNE).

"**Saken är den att...** (infoga angelägenheten för den vuxne)"... eller "**Mitt bekymmer är...** (infoga vad som är angeläget för den vuxne)..."

Mer hjälp: De flesta av de vuxnas angelägenheter tillhör en av dessa två kategorier:

1. Hur problemet påverkar barnet/eleven
2. Hur problemet påverkar andra

T.ex. Saken är den att jag är rädd att om du försöker lösa de här problemen genom att knuffa folk eller tränga dig framför dem kan någon göra sig illa. Och jag vill att alla i klassen ska känna sig trygga, även du. Låter det rimligt?

När man uttrycker problemet från den vuxnas perspektiv börjar det oftast med "Saken är den..." eller "Det som bekymrar mig är..." men definitivt inte med "Ja, det må så vara, men..." (Hitta rätt, s.110).

3. INBJUDAN – UTVÄXLA IDÉER OM LÖSNINGAR SOM ÄR REALISTISKA (VILKET BETYDER ATT BÅDA PARTER KAN GÖRA DET DE KOMMER ÖVERENS OM) OCH ÖMSESIDIGT TILLFREDSTÄLLANDE (VILKET BETYDER ATT LÖSNINGEN VERKLIGEN TAR HÄNSYN TILL VAD SOM ÄR ANGELÄGET FÖR BÅDA PARTER).

Upprepa de angelägenheter som identifierades i de två första stegen, vanligtvis genom att börja med **"Jag undrar om det finns ett sätt..."**

Mer hjälp: Det är en bra idé att överväga vad oddset är för att en viss lösning verkligen fungerar ... om du tror att oddset är lägre än 60-70 procent så fundera på vad det är som gör dig skeptisk och prata om det.

T.ex. Jag undrar om det finns något sätt för oss att se till att ingen gör sig illa i ledet på väg till lunchen och att du också får gå först i ledet ibland och att Kenny inte trampar dig på skorna. Har du några bra idéer?

► Det här steget slutar alltid med en överenskommelse om att återvända till Plan B om det visar sig att den första lösningen inte fungerar.

Många vuxna går in i plan B med en förutbestämd lösning. Om du vet var planet ska landa innan det ens lyft använder du inte plan B utan en "smart" form av plan A (Hitta rätt, s.112).

SIMPLE PLAN B

<http://www.livesinthebalance.org/step-three-third-video>

ROLLSPEL PLAN B

1. Träna Empatisteget

Inledande fråga: **Jag har lagt märke till...**

Sök information: Använd reflekterande, lyssnande och klargörande frågor. Vem, vad, var och när?

Mer hjälp: Om du inte vet vad du ska säga härnäst, vill ha mer information eller är förbryllad över något barnet/eleven har sagt, säg:

- Hur kommer det sig?
- Jag är förvirrad...
- Jag förstår inte riktigt...

2. Träna Definitionssteget

"Saken är den att" eller **"Det som bekymrar mig är..."** (infoga vad som är angeläget för den vuxne)..."

Mer hjälp: De flesta av de vuxnas angelägenheter tillhör en av dessa två kategorier:

1. Hur problemet påverkar barnet/eleven
2. Hur problemet påverkar andra

3. Träna Invitationssteget

Upprepa de angelägenheter som identifierades i de två första stegen, vanligtvis genom att börja med **"Jag undrar om det finns ett sätt..."**

Mer hjälp: Det är en bra idé att överväga vad oddset är för att en viss lösning verkligen fungerar ... om du tror att oddset är lägre än 60-70 procent så fundera på vad det är som gör dig skeptisk och prata om det.

- Det här steget slutar alltid med en överenskommelse om att återvända till Plan B om det visar sig att den första lösningen inte fungerar.

PLAN B ERRORS

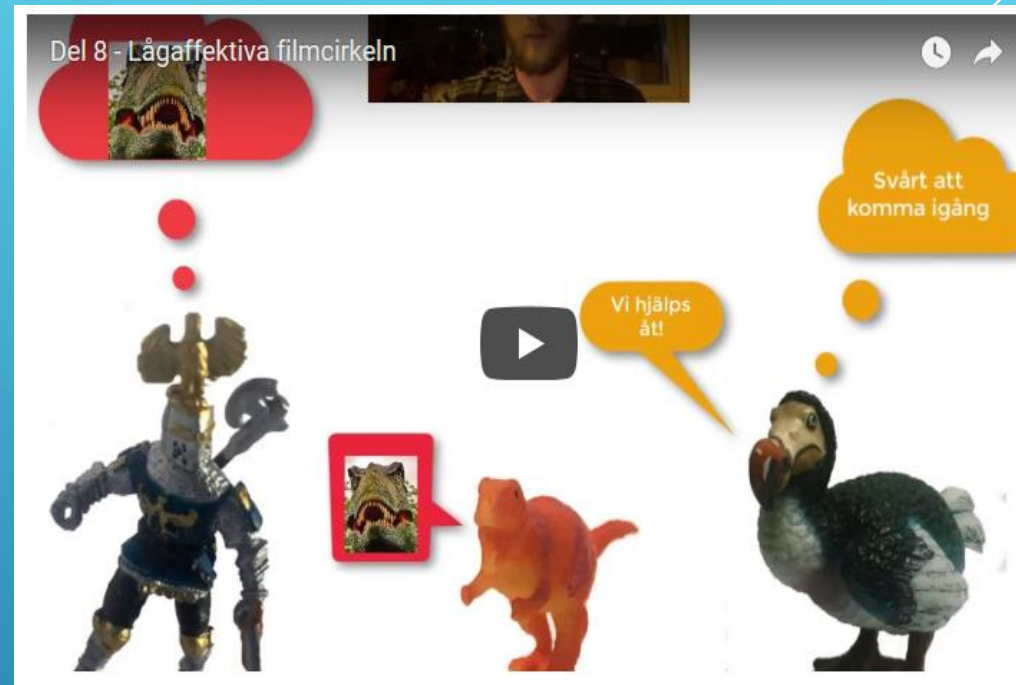

<http://www.livesinthebalance.org/step-three-fifth-video>

LÅGAFFEKTIVT BEMÖTANDE

LÅGAFFEKTIVA FILMCIRKELN
AVSNITT 8
STEFAN BOSTRÖM

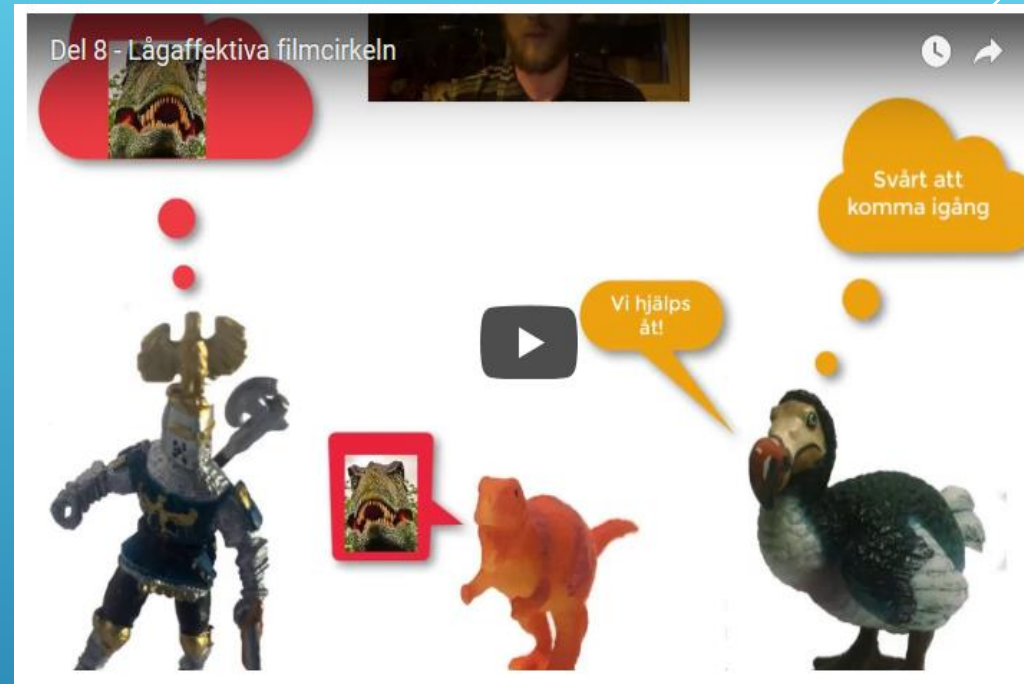
<http://www.psykologiskt.net/blogg/>

REFLEKTERA...

I vilka lägen har du svårare att behålla självkontrollen?

LÅGAFFEKTIVT BEMÖTANDE

LÅGAFFEKTIVA FILMCIRKELN
AVSNITT 8
STEFAN BOSTRÖM

<http://www.psykologiskt.net/blogg/>

REFLEKTERA...

Vilka strategier kan hjälpa:

- **Dig** att behålla ditt lugn?
- **Eleven du jobbar med** att behålla självkontrollen?

MER INFORMATION:

- Hemsida Ross Greene: <http://www.livesinthebalance.org/>
- Hemsida Bo Hejlskov: <http://www.hejlskov.se/>
- Hemsida Stefan Boström: <http://www.psykologiskt.net/blogg>

Litteratur:

- *Vilse i skolan* (2011), Ross W. Greene
- *Hitta rätt* (2017), Ross W. Greene
- *Att leva tillsammans, du och ditt barn genom livet* (2017), Ross W. Greene
- *Beteendeproblem i skolan* (2014), Bo Hejlskov Elvén
- *Problemskapande beteende* (2009), Bo Hejlskov Elvén
- *HANTERA UTVÄRDERA FÖRÄNDRA, med lågaffektivt bemötande och tydliggörande pedagogik* (2018), Bo Hejlskov Elvén & Anna Sjölund

NY!

EXTRAMATERIAL...

Interview with Dr. Ross Greene, author of The Explosive Child

<https://www.bing.com/videos/search?q=barn+g%c3%b6r+r%c3%a4tt+om+dom+kan+f%c3%b6rel%c3%a4sning&&view=detail&mid=B21D8A83AE7AE7ADBAC7B21D8A83AE7AE7ADBAC7&&FORM=VRDGAR>

**Solving problems collaboratively
Durham Community School
Durham, Maine**

<https://player.vimeo.com/video/60246907>

NEW LENS CHANGER APP

Lens Changer 4+

Live In The Balance

Free